

Kuressaare

{adoptionDateTime} nr {regNumber}

Haeska külas Haeska biogaasijaama detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine

Saaremaa Vallavolikogu 23. mai 2024. a otsusega nr 1-3/33 algatati Haeska külas Haeska biogaasijaama detailplaneering (edaspidi *detailplaneering*). Nimetatud otsusega ei otsustatud keskkonnamõjude strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) algatamist ega ka mitte algatamist. Saaremaa Vallavolikogu otsustas kaaluda KSH algatamise vajadust eraldi otsusega, kuna detailplaneeringu algatamise taotlusega koos ei esitanud huvitatud isik eelhinnangut ja vallavalitsusel puudub pädevus sellise eelhinnangu koostamiseks, tulenevalt biogaasijaama rajamisega kaasnevate võimalike keskkonnamõjude kompleksisusest.

Detailplaneeringuala suurusega ca 2,6 ha hõlmab Haeska külas osa Krissi katastriüksusest (katastritunnus 59201:001:0997, 100% maatulundusmaa, pindala kokku 216 014 m²).

Detailplaneeringu eesmärgiks on ehitusõiguse määramine biogaasijaama ehitamiseks, keskkonnatingimuste seadmine, tehnovõrkude ja liikluskorralduse lahendamine.

A. Kavandatav tegevus

Planeeringualale kavandatakse biogaasijaama ehitisi, mis hakkavad tootma põllumajanduslikest kõrvalsaadustest biogaasi. Substraadid saadakse olemasolevatest farmidest. Biogaasi tootmise protsessi lõpp-produktideks on biogaas ja stabiliseeritud orgaaniline aine (kääritusjääk ehk digestaat). Protsessi saaduseks olev kääritusjääk on vedelsõnnikuga võrreldes kõrgema väärtusega väetusaine ja kääritusjääki kasutatakse põllul stabiliseeritud väetisena läga asemel. Kavandatav biogaasijaam vähendab loomapidamise tulemusel tekkiva sõnniku käitlemisest tulenevat keskkonnamõju ja võimaldab Saaremaal loomapidamisega tegelevatel ettevõtetel kasutada oma tegevusest tekkivaidprodukte ja anda seeläbi omapoolne panus roheenergia tootmisesse.

Biojaamas põllumajanduslike kõrvalsaaduste ümbertöötlemine vähendab põllumajanduslikust tootmisest pärinevaid emissioone, parandab toitainete ringlust ja vähendab mineraalväetiste kasutust. Biojaam võimaldab biogaasi ehk rohekütuse tootmist ja seega vähendatakse fossiilkütuste kasutust.

Biogaasi tootmine algab substraatide (toormete) kogumise, vastuvõtu ja hoiustamisega biogaasijaama territooriumil. Peamisteks toormeteks on põllumajandustootmise käigus tekkiv läga ja tahesõnnik ning söödajäägid, silomahlad jmt. Substraadid transporditakse biogaasijaama ning laetakse maha hoiualadele (tahked) või hoiumahutisse (vedelad, pumbatavad). Põhitoormete vastuvõtt toimub selleks rajatud hallis, mis aitab minimaliseerida toormete vastuvõtul ning käitlemisel potentsiaalselt tekkivaid lõhnahäiringuid. Vedelad põhitoormed pumbatakse vastuvõtul otse hallis olevasse segamismahutisse, kuhu lisatakse sobivusel ja vajadusel teisi substraate, et ette valmistada sobiv segu anaeroobseks kääritamiseks. Kuna anaeroobsed protsessid vajavad toimimiseks temperatuuri +37..38°C, siis tõstetakse vastuvõtumahutis oleva segu

temperatuuri ~15..35°C võrra (sõltuvalt aastaajast). Soojusenergia allikana kasutatakse biokatlamaja, mis kasutab kütusena sekundaarset puiduhaket.

Sobiva temperatuuri ja koostisega segu pumbatakse kääritisse, kus valitseb hapnikuvaba (anaeroobne) keskkond. Läbi laguprotsesside ja pideva segamise ning temperatuuri hoidmise +37..38°C juures tekib mahutis toorbiogaas. Segu viibeaeg kääritis on ca 30 päeva, enne kui see suunatakse järelkääritisse, kus toimub allesjäänud orgaanika lagunemine ca 15 päeva jooksul. Järelkääritist väljuv kääritatud substraat on digestaat, mis separeeritakse osaliselt tahkeks ja vedelaks osaks. Vedel digestaat pumbatakse hoiumahutisse, kus see jahtub ning seejärel viiakse tagasi farmide hoidlatesse, kus varem hoiti vedelsõnnikut. Separeerimise käigus eraldatud tahke osa ladustatakse territooriumil edasiseks kasutuseks (allapanu või tahke mullaparandaja). Enne allapanuna kasutamist kuumutatakse tahke osa 90°C-ni, et saavutada allapanuna kasutamise kvaliteedinõuded.

Eelpuhastatud biogaasi ehk peamiselt väävelvesinikust ja kondensaadist puhastatud toorbiogaasi kasutatakse biometaanii tootmiseks. Lisaks biometaanile on võimalik eraldi kokku koguda ja turustada ka CO₂.

B. Üldplaneering

Alal kehtiv üldplaneering puudub.

C. Detailplaneeringu menetlus

Detailplaneeringu algatamisest teavitati valla kodulehel 31.05.2024, maakonnalehes Saarte Hääl 11.06.2024 ja vallalehes Saaremaa Teataja 13.06.2024. Ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avaldati teade detailplaneeringu algatamise kohta 31.05.2024 (teade nr 2263554). Menetlusosalisi teavitati kirjalikult detailplaneeringu algatamisest 31.05.2024 kirjaga nr 5-2/3071-1.

Skepast&Puhkim OÜ koostas keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) eelhinnangu teabedokumendi. Detailplaneeringu alal puudub kehtiv üldplaneering ning vastavalt planeerimisseaduse (edaspidi *PlanS*) § 142 lõikele 6 ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 33 lõike 1 punktile 3 tuleb üldplaneeringut muutva detailplaneeringu koostamisel anda eelhinnang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise vajadust. Koostatud KSH eelhinnangu teabedokumendi tulemusena tuvastasid eksperdid, et kavandatava tegevusega (biogaasijaama rajamisega) ei kaasne tõenäoliselt olulist negatiivset keskkonnamõju.

Koostatud eelhinnangu teabedokumendi (otsuse lisa 1) põhjal on Saaremaa Vallavolikogu seisukohal, et planeeritava tegevusega ei kavandata keskkonnaohtlikke tegevusi ega vastavate objektide rajamist, seepärast olulisi negatiivseid mõjusid selle detailplaneeringu kehtestamisega ette näha pole. Keskkonnamõju eelhinnangu teabedokumendi tulemusel ei ületa kavandatav tegevus eeldatavalt tegevuskoha keskkonnataluvust, sellel puudub oluline kumulatiivne mõju, see ei sea ohtu inimese tervist, kultuuripärandit ega vara. Puudub oluline mõju Natura 2000 võrgustiku kaitse-eesmärkidele. Detailplaneeringul puudub piiriülene mõju ja lähtuvalt kavandatava tegevuse iseloomust oluline strateegiline mõju maakondliku või omavalitsusüksuse territooriumi mastaape silmas pidades. Lähtuvalt eeltoodust on Saaremaa Vallavolikogu seisukohal, et detailplaneeringuga kavandatava tegevuse elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulist negatiivset keskkonnamõju ning KSH-d ei ole põhjust algatada.

Saaremaa Vallavalitsus küsis vastavalt KeHJS § 33 lõikele 6 asjaomastelt asutustelt seisukohta keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise vajaduse kohta xx.07.2024 kirjaga nr xx.

Transpordiamet oli xx.07.2024 kirjas nr xx seisukohal, et ...

Keskkonnaamet oli xx.07.2024 kirjas nr xx seisukohal, et ...

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium oli xx.07.2024 kirjas nr xx seisukohal, et ...

D. Kokkuvõte

Koostatud eelhinnangu teabedokumendi (otsuse lisa 1) põhjal on Saaremaa Vallavolikogu seisukohal, et planeeritava tegevusega ei kavandata keskkonnoahtlikke tegevusi ega vastavate objektide rajamist, seepärast olulisi negatiivseid mõjusid selle detailplaneeringu kehtestamisega ette näha pole. Kui detailplaneeringu edasise menetluse käigus selgub, et planeeringulahenduse väljatöötamiseks on vaja teha veel täiendavaid uuringuid, analüüse, ekspertiise vms, siis tuleb need teha ning planeeringusse lisada.

Saaremaa Vallavalitsus on sõlminud 10.05.2024 kolmepoolse lepingu nr 2-7.7/106-1 huvitatud isiku ja detailplaneeringu koostajaga detailplaneeringu koostamise ja finantseerimisega seotud asjaolude kokku leppimiseks.

Detailplaneeringu koostamise korraldaja on Saaremaa Vallavalitsus (vald@saaremaavald.ee, tel 452 5000), koostaja on Klotoid OÜ (indrek@klotoid.ee, tel 508 4489) ning algataja, vastuvõtja ja kehtestaja on Saaremaa Vallavolikogu (raekoda@saaremaavald.ee, tel 452 5002).

Detailplaneeringu algatamise otsuse ja otsuse lisadega ning detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise otsuse ja otsuse lisadega on võimalik tutvuda Saaremaa valla veebilehel aadressil www.saaremaavald.ee ja tööpäevadel Saaremaa Vallavalitsuses aadressil Tallinna tn 10, Kuressaare linn, Saaremaa vald.

Lähtudes eeltoodust ja võttes aluseks planeerimisseaduse § 77 lõike 3 ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 34 lõike 2, Saaremaa Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Mitte algatada Haeska külas Haeska biogaasijaama detailplaneeringuga kavandatava tegevuse keskkonnamõju strateegilist hindamist, kuna planeeritava tegevuse elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulist negatiivset keskkonnamõju vastavalt otsuse lisa 1 toodud keskkonnamõju strateegilisele eelhinnangu teabedokumendile.
2. Otsus jõustub teatavakstegemisega.

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavakstegemisest esitades vaide Saaremaa Vallavolikogule haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(digitaalselt allkirjastatud)

Jaanus Tamkivi
volikogu esimees